

РІЗНІ ВИДИ ІГОР У РОБОТІ ВИХОВАТЕЛЯ ТА МУЗИЧНОГО КЕРІВНИКА

Леся МАЦЕПЛЮК,
музичний керівник Хмельницького закладу
дошкільної освіти №5 «Соловейко»
Хмельницької міської ради

Людмила СЕВАСТ'ЯНОВА,
вихователь Хмельницького закладу
дошкільної освіти №5 «Соловейко»
Хмельницької міської ради

Основний вид діяльності дітей дошкільного віку - *гра*, в процесі якої розвиваються духовні та фізичні сили дитини, її увага, пам'ять, уява, дисциплінованість, спритність. Крім того, *гра* - це своєрідний, властивий дошкільному віку спосіб засвоєння суспільного досвіду. У грі формуються всі сторони особистості дитини, відбуваються значні зміни в її психіці, що готують перехід до нової, більш високої стадії розвитку.

Важливим засобом, що стимулює рухи дітей та поглиблює мотивацію до рухової активності, є *музика*. К. Орф виділяє кілька основних принципів, на які потрібно спиратися педагогам в інтеграції музики й рухової діяльності дітей: усебічний розвиток, чергування навантаження й відпочинку, креативність та поступове підвищення вимог до виконання рухів дітьми.

Рухливі ігри є одним із важливих засобів музичного виховання дітей дошкільного віку. Вони сприяють формуванню та вдосконаленню життєво необхідних рухів, усебічному фізичному розвитку й зміцненню здоров'я дитини, вихованню позитивних моральних і волевих якостей. Завдяки іграм тіло дитини стає гнучким, у неї виробляються пластичність і координація рухів тощо. Увесь організм від них зміцнюється та набирає сили.

Рухлива гра, яка проводиться під музичний супровід, викликає в дітей більшу зацікавленість і проходить значно жвавіше. Музика піднімає настрій дитини, вимагає її рухатись енергійніше, виконувати більш чітко рухові дії, відповідно до характеру та форми музичного твору. Використання музики під час проведення рухливих ігор є одним з активних засобів спілкування дитини з музикою. При цьому одночасно виконуються завдання фізичного й музичного виховання дошкільників.

Рухлива гра з музичним супроводом сприяє формуванню правильної постави тіла, координації рухів та їх удосконаленню.

У закладі дошкільної освіти використовують різні види ігор; освітні завдання ігрової діяльності визначено Програмою розвитку дітей дошкільного віку «Впевнений старт».

Сюжетно-рольові ігри

Завдання: залучати до самостійного створення задуму, розгортання сюжету, розподілу та виконання взятих на себе ролей, ігрових дій, регулювання ігрових та реальних міжособистісних стосунків, аналізу досягнутих результатів, активізувати дитячу уяву і стимулювати творчість.

Конструкторсько-будівельні ігри

Завдання: розвивати конструктивні здібності, вміння планомірно розглядати предмети і споруди, виокремлюючи основні складові конструкції, їх співвідношення за розмірами, формами, розташуванням; сприяти розвитку мислення, уяви, мовлення, просторового уявлення, сенсорних та моторних навичок; привчати дітей діяти послідовно, злагоджено з іншими учасниками, аналізувати результати власної та спільної діяльності.

Театралізовані ігри

Завдання: ознайомлювати з різними видами театру (театр образних іграшок, театр-рукавичка, пальчиковий, тіньовий, маріонетковий, телетеатр, театр на фланелографі, театр бі-ба-бо, театр магнітних іграшок тощо) та властивими їм способами відтворення образів і подій конкретного художнього твору; удосконалювати вміння розігрувати постановки, вчити емоційно та інтонаційно виразно характеризувати персонажів, відображати їхні рольові дії і взаємини, виявляти власне ставлення до них та їхніх вчинків, стимулювати розвиток дитячої творчості, формувати художньо-естетичні смаки та уподобання.

ДОШКІЛЬНА ОСВІТА

Дидактичні ігри

Завдання: сприяти прояву пізнавальної активності, розвитку сприймання, логічного мислення, активного мовлення, пам'яті, уваги; спонукати до узагальнення і закріплення в ході гри набутих дітьми уявлень про явища і об'єкти довкілля; викликати інтерес до різних видів дидактичних ігор (словесних, музичних, настільно-друкованих, з іграшками і предметами), вчити виділяти їх з-поміж інших ігор, особливу увагу звертати на наявність правил і певних дій, які є обов'язковими для виконання усіма учасниками гри.

Рухливі ігри

Завдання: забезпечувати потребу дитини в достатній руховій активності; сприяти розвитку основних рухів (ходьба, біг, стрибки, лазіння, повзання, метання, кидання), рівноваги, окоміру та інших фізичних якостей, удосконаленню рухових навичок та вмінь; вчити дотримуватися відповідних правил, запам'ятовувати і точно відтворювати хід рухливої гри, її текст; спонукати до самостійності у підготовці місця для гри, ігрового обладнання, інвентарю, атрибутів, при зборі на гру, розподілі ігрових ролей, поділі на команди; виховувати почуття колективізму, товарищескості, справедливості при владнанні конфліктних ситуацій, підведенні підсумків і визначенні переможців; заохочувати до прояву позитивних емоцій (радості від спільної перемоги, успіхів товаришів і суперників по грі, задоволення від самого процесу гри разом із друзями).

Інтелектуальні ігри

Завдання: сприяти прояву яскравих інтелектуальних емоцій (здивування, сумніву, впевненості, здогадки, радості відкриття та успіху); розвивати винахідливість, допитливість, наполегливість та здатність самостійно розмірковувати і знаходити розв'язання.

Народні ігри

Завдання: формувати уявлення про різні види народних ігор; вправляти у гармонійному поєднанні словесних фраз, мелодії, танцювальних рухів, елементів драматичної дії іграх-хороводах та інших іграх сезонно-обрядового, соціально-побутового характеру; привчати до широкого використання у самостійній ігровій діяльності малих ігрових фольклорних жанрів (закличок, примовлянок, лічилок, мирилок), народної іграшки; виховувати інтерес до пізнання культурної спадщини рідного народу.

До лісу вирушаємо і весело пограємо

Комплексне заняття для дітей молодшого дошкільного віку

Музичний керівник:

- Добрий день, малята, а чи любите ви мандрувати? (відповіді дітей). Сьогодні ми з вами вирушимо у

подорож до казкового лісу і поглянемо, хто там мешкає. А щоб веселіше нам було мандрувати, пропоную ігри пограти.

Рухлива гра "Бігаємо-крокуємо-стрибаємо"

Мета: виявити вміння дітей рухатися відповідно до контрастних змін у музичному супроводі, ритмічно марширувати (спокійно, весело, бадьоро), бігати (весело, легко, дрібно), підстрибувати (як м'ячик).

Методика проведення гри. Педагог пропонує дітям уважно послухати музику та відповідно до її характеру виконувати рухи. Під музичний фрагмент маршу дітям треба енергійно крокувати у вільному напрямку, не штовхаючи один одного. Під веселу музику - легко й дрібно бігати на носочках, під веселий, грайливий музичний фрагмент - підстрибувати, як м'ячик.

Вихователь.

- Ось ми прийшли на край лісу, а тут ціла галявина квітів. Погляньте, скільки тут квітів, багато чи мало? (відповідь дітей) А квіти одного кольору чи декількох кольорів? (відповідь дітей) А квіти великі чи маленькі? (відповідь дітей) Пропоную погратися і посадити дві клумби.

Дидактична гра «Посади клумбу»

Мета: вчити дітей розділяти квіточки за кольором, величиною (маленькі-великі).

Методика проведення гри. На килимі довільно розсіпані квіти, різні за кольором та розміром. Покладено два обруча - це клумби, в які дошкільнята розподіляють матеріал (це можуть бути не лише квіти, а й листочки, грибочки...).

ДОШКІЛЬНА ОСВІТА

Вихователь.

- Ну що ж дітки, мандруємо далі. А хто ж мені скаже, які тваринки живуть у лісі? (відповідь дітей). Вони домашні чи дикі? (відповідь дітей) Ну що ж, пограймося з маленьким колючим їжачком.

Музично - дидактична гра «Їжачою»

Мета. Вчити дітей виконувати рухи під музику, відображаючи в них ритм і темп музики, її зміну, початок та кінець, виразно передавати характерні особливості поведінки різних образів. Формувати музично - рухові, співочі, виконавські вміння в музичній діяльності.

Обладнання: костюм «Їжачка», пісенний матеріал «Ми у лісі були» (муз. В. Задорожньої, сл.Н. Вересокіної).

Методика проведення гри: діти стоять у колі, тримаючись за руки, ведуть хоровод. Дитина - «їжачок» у центрі кола. Діти йдуть по колу, музичний керівник співає пісню. Показують обома руками на «їжачка», тупочуть ніжками разом з їжачком, плескають у долоні, пружиняють ніжками, присідають, «згортаються в клубочок» (прихиляють голову до колін), тікають від «їжачка», а «їжак» їх легенько штовхає боком, ніби коле своїми голочками.

Музичний керівник

Ми у лісі були, їжачка там знайшли,

Їжачок тупоче, веселитись хоче.

Туди - сюди повернувся,

ще й в клубочок згорнувся.

Розсипайся, коло, бо «їжак» поколе!

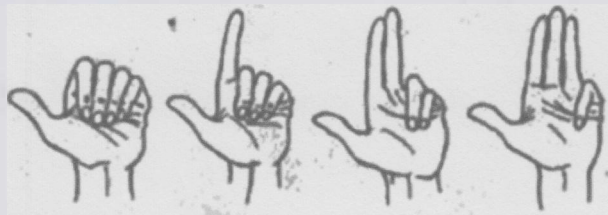
Вихователь.

- А ось і білочка трапилась на нашій дорозі, зробимо з нею пальчикову гімнастику.

Пальчикова гра «Білочка»

Сидить білочка руденька,
Продає гриби опеньки:
Лисичці-сестричці,
Горобцю, синичці,
Ведмедику товстоп'ятому,
Зайченяті вусатому...

По черзі розгинати всі пальці, починаючи з великого.

Вихователь.

- Дітки, а яка хатинка у білочки, де вона живе? (відповідь дітей) А що полюбляє їсти білочка? (відповідь дітей).

Музичний керівник

- Поки ми з білочкою грались, почав дощик крапати. То ж пограймося з дощиком!

**Музична рухлива гра "Сховайся від дощу"
(муз. М. Сатуліної)**

Мета: виявити вміння дітей рухатися відповідно до контрастних змін у музичному супроводі.

Методика проведення гри. До початку гри на підлозі музичний керівник розкладає листя, потім пропонує дітям погуляти на "галявинці", слухаючи музику. На першу частину музики діти танцюють по галявинці, на другу частину (накрапає дощик) - діти піднімають листочки та накриваються ними, як парасолькою, й весело дріботять ніжками, поки не залунає інша музична фраза.

Вихователь.

- Так цікаво з дощиком погрались, але нам час далі подорожувати. Малята, відгадайте, хто до вас знов поспішає у гості?

В лісі молодиця гуляє,

На всі боки поглядає.

На ній шубка дорога,

Вся горить, мов, золота.

Хвіст пухнастий і м'який,

Що за звір такий?(Лисичка).

(під музику заходить Лисичка)

ДОШКІЛЬНА ОСВІТА

Лисиця.

- Привіт, малята, рада вас вітати, я лісом блукала, до вас завітала.

Дуже люблю я гратись і зарядкою займатись. Отже, в коло всі ставайте, гарно гратись починайте.

(Діти стають в коло та повторюють за лисицею «Веселу зарядку» (слова Олени Харченко), у кінці зарядки усі намагаються зловити лисичку)

Лисиця.

- Дякую вам, малята, що зі мною ви погрались і мене потішили. До побачення! (Лисиця виходить)

Музичний керівник.

- (Звучить в записі спів птахів) Ой, я чую дивний звук, що це, діти? (відповідь дітей) Так, це спів пташок, їх багато живе у лісі. А яких птахів ви знаєте? (відповідь дітей).

Музично – дидактична гра "Пташки літають" (муз. Г. Фріда)

Мета: виявити вміння дітей відчувати початок та кінець музики, відображати це в рухах; бігати невеличкими групами в різних напрямках та вказаному напрямку під легку, жваву музику.

Обладнання: два обручі-"хатинки", емблеми або шапочки із зображенням пташок.

Методика проведення гри. Діти-"пташки" розміщуються у двох "хатинках". Педагог нагадує дітям про те, що пташки літають легко, нечутно, тому треба бігти навшпиньки, легко піднімаючи та опускаючи руки — "пташки змахують крилами". Як тільки залунала музика, діти вибігають зі своєї хатинки та вільно рухаються по залі. Коли музика перестає звучати, діти присідають. Знову лунає музика – діти вільно рухаються по залі. Музика закінчується - діти біжать до своїх "хатинок".

Вихователь.

- От і закінчилась наша подорож до лісу... Яких тваринок ми з вами зустріли? (відповідь дітей). А що ми ще бачили у лісі? (відповідь дітей).

